

[Valdemar Sørensen.]
i Omegnen af København, staar Lejligheder ledige i lang Tid, fordi man vil leje dem ud i Sommersæsonen, og jeg tror det er rigtigt, at man i disse Omegnskommuner, hvor Bolignøden efterhaanden er blevet meget fremtrædende — meget stærkere end her i Hovedstaden —, faar Lov til at lægge Beslag paa saadanne Lejligheder til Bedste for Beboerne i Kommunen, i Stedet for at de staar tomme for at vente paa Sommergæster.

Endelig vil jeg gerne sige om § 73, som indeholder det nye Forbud mod, at enlige Personer lejer Lejlighed paa 2 Værelser og derover, at dette er jeg helt enig i ifølge den Opfattelse, jeg nu engang har af Boligforholdenes Natur i Øjeblikket. Men jeg vil gøre opmærksom paa det lille ejendommelige Punkt i Forslaget, at Kommunalbestyrelsens Beslutning om at sætte den nævnte Bestemmelse i Kraft skal bekendtgøres i Statstidende. Jeg tror nu nok, at man daarligt finder en Avis, som læses mindre af de Mennesker, hvem dette Forhold angaar, saa jeg vil lægge et godt Ord ind for, at man ikke holder sig udelukkende til Statstidende. Jeg ved ikke, om man er bundet til at sætte den Slags Bekendtgørelser i Statstidende, men jeg synes, man saa tillige skulde bekendtgøre det i den lokale Presse, saaledes at de Mennesker, der har Brug for at vide det, kan faa det at vide.

Hermed er jeg færdig med de almindelige Ændringer, som gælder for alle Lejemaal baade i nye og i ældre Bygninger, og kommer saa til de særlige Ændringer, der kun gælder for de Lejligheder, som har været udlejet den 1. September 1939, altsaa de Bestemmelser, som hidtil har været samlet i den midlertidige Lovgivning.

Der er her et vigtigt Punkt, som der allerede er talt en Del om, nemlig Bestemmelsen i § 58 a om de saakaldte frivillige Overenskomster, for helt frivillige er de nu engang ikke, den ene af Parterne er paa Grund af Bolignøden tvunget til at gaa med, fordi han ikke kan komme andre Steder hen. Og det er Overenskomster, som burde kunne rammes af den almindelige Lovgivning, fordi der her er Tale om at udnytte en andens Nød og tvungne Stilling. (Henning Hasle: Ejeren kan ikke sige op!). Men derfor skal han ikke have Lov til at udnytte en andens Nød. Det er ganske klart, at man fra Grundejerside kan være imod det, der her er foreslaaet. Under den forrige Krig var de frivillige Overenskomster ogsaa et Stridsspørgsmaal. Det er

meget vanskeligt at maale, hvilken Skade de gjorde dengang. Det var i Virkeligheden dem, som drey Lejeniveauet utilbørligt op, og det var ikke muligt at komme dem til Livs. Jeg takker den højtærede Minister, fordi han vil gøre et Forsøg paa det.

Jeg kan forstaa paa forudgaaende Taleres Bemærkninger, at vi i Aar kan vente samme Modstand fra samme Sider som sidst. Det er der intet at gøre ved; vil man fra den Side tage Ansvar for, at de nuværende Forhold skal udvikle sig som dengang, bliver det en Sag for sig. Vi fra vor Side maa se saaledes paa det, at de saakaldte frivillige Overenskomster maa under samme Kontrol som andre Forhøjelser. Fra den Side, hvor man kritiserer Bestemmelsen, glemmer man for øvrigt helt, at den har sit Modstykke. Der staar et Par Paragraffer længere henne i Lovforslaget, hvad Ejeren faar i Stedet for. Der er stadig Adgang til at slutte frivillige Overenskomster, Lovgivningen gaar kun ud paa at begrænse den, og man begrænser den paa den Maade, at Ejeren og Lejeren har Lov til at indgaa frivillige Overenskomster i Forhold af samme Natur som dem, i hvilke Lovgivningen giver en saadan Adgang ved Indgaaelse af nye Lejemaal.

Der er altsaa en hel Række af Tilfælde, hvor man kan lave frivillige Overenskomster: naar Udlejeren kan dokumentere, at Lejen har været lavere end den hidtidige Leje i Ejendommen eller Kvarteret; naar den er lav i Forhold til den almindelige Leje i Kvarteret; naar Udlejeren kan dokumentere, at der ingen Mulighed er for en rimelig Forrentning med den Leje, der betales nu; naar Lejen er blevet nedsat, og man nu sætter den op; naar Udlejeren giver Lejeren en større Brugsret, og naar Ejeren har foretaget Forbedringer ud over sin Vedligeholdelsespligt. I alle disse Tilfælde, hvor man kan faa Kommunalbestyrelsens Godkendelse af Forhøjelse ved nye Lejemaals Indgaaelse, kan man ogsaa slutte frivillig Overenskomst i bestaaende Lejeforhold, dog, saaledes, at Overenskomsten skal godkendes af Kommunalbestyrelsen som nyt Lejemaal. Det er dog en væsentlig Forskel fra det, man fik Indtryk af, naar man hørte de forskellige Bemærkninger fra Talerstolen i Dag.

Der er mange Steder i Landet, hvor de saakaldte frivillige Overenskomster virker meget skadeligere end her i Hovedstaden. Forholdet gør sig nemlig værst gældende ved saadanne Ejendomme, hvori der kun er een Lejlighed foruden den, Ejeren selv har.